

Istraživanje o čitalačkim navikama i poznavanju Biblije

Tijekom 2022. godine Biblijski institut pozvao je nekoliko evanđeoskih crkava u Zagrebu da zajedno surađuju na stvaranju dvaju upitnika: upitnika o čitalačkim navikama Biblije te upitnika o poznavanju Biblije. Na pripremnim sastancima imali smo predstavnike iz šest evanđeoskih crkava, a u konačnici istraživanje je provedeno u njih četiri: Kristovoj crkvi Kušlanova, Baptističkoj crkvi Dubrava, Evanđeoskoj pentekostnoj crkvi Stijena spasenja, i Kristovoj crkvi Samobor.

Što se tiče upitnika *Čitalačke navike*, ciljevi istraživanja bili su sljedeći:

1. stjecanje uvida u stanje čitanja i poznavanja Biblije
2. prepoznavanje poteškoća u svakodnevnom čitanju i poznavanju Biblije
3. predlaganje aktivnosti, edukacije, alata i materijala koji bi pomogli i potakli učestalije čitanje i proučavanje Svetog pisma te primjenu naučenog.

Što se tiče upitnika *Poznavanje Biblije*, ciljevi istraživanja bili su sljedeći:

1. stjecanje uvida u stanje čitanja i poznavanja Biblije
2. prepoznavanje poteškoća u svakodnevnom čitanju i poznavanju Biblije
3. predlaganje aktivnosti, edukacije, alata i materijala koji bi pomogli i potakli učestalije čitanje i proučavanje Svetog pisma te primjenu naučenog.

U nastavku slijedi predstavljanje rezultata.

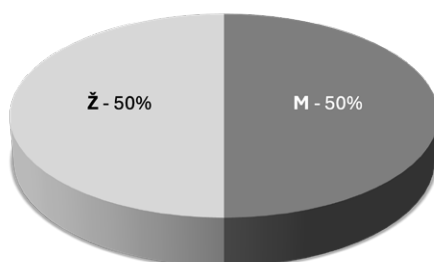
A. UPITNIK ČITALAČKE NAVIKE

Opis provedenog istraživanja i ostvareni rezultati:

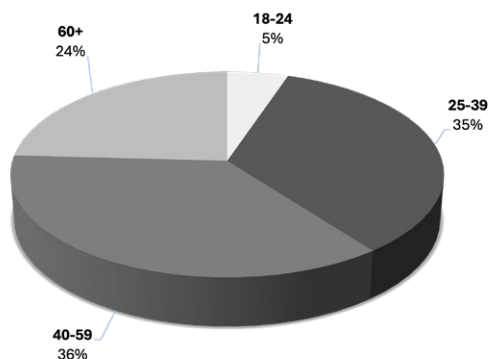
- Istraživanje je provedeno u razdoblju od 20. ožujka do 10. svibnja 2023.
- Što se tiče upitnika *Čitalačke navike*, u četiri zagrebačke evanđeoske crkve, upitnike je ispunilo 58 osoba. Ukoliko na neko pitanje ima veći broj odgovora od 58, to je zato što su neka pitanja ili nudila mogućnost više odgovora ili su ispitanici zaokruživali više odgovora na isto pitanje.
- Dio ispitanika upitnik je ispunjavao *online*, a dio pisanim putem.

Što se tiče općeg dijela, rezultati su sljedeći:

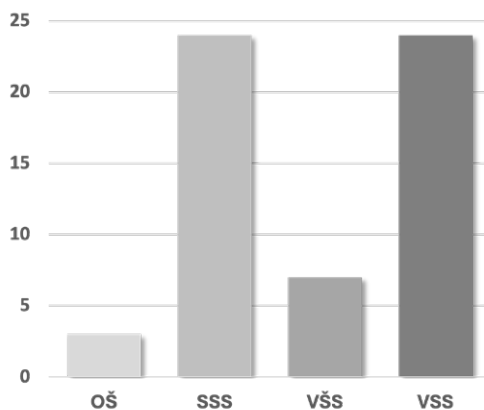
- **Spol:** od 58 osoba, njih 29 su muškarci, a 29 su žene.

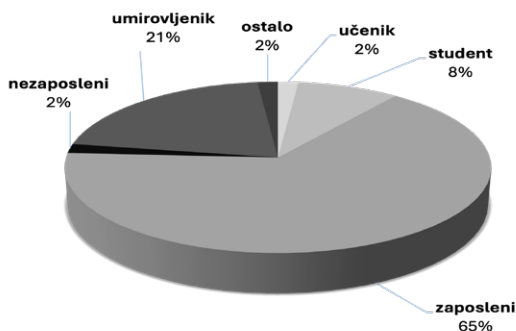
- **Dob ispitanika:** od 18 do 24 - 3 osobe; od 25 do 39 - 20 osoba ; od 40 do 59 - 21 osoba; preko 60 godina - 14 osoba.

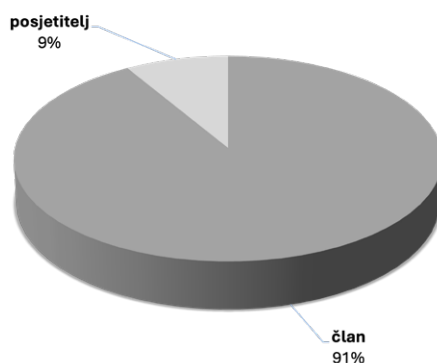
- **Razina obrazovanja:** OŠ - 3 osobe; SSS - 24 osobe; VŠS - 7 osoba; VSS - 24 osoba.

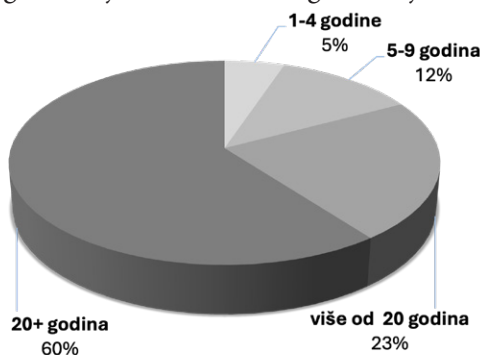
- **Status:** učenik - 1 osoba; student - 5 osoba; zaposleni - 38 osoba; nezaposleni - 1; umirovljenik - 12 osoba; ostalo - 1 osoba.

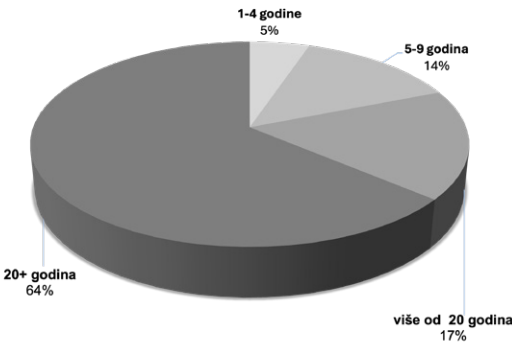
- Od 58 osoba, njih 53 jesu „članovi” jedne od 4 spomenutih lokalnih crkava, a svega 5 osoba su „posjetitelji”.

- Pitanje: „Prije koliko ste vremena postali kršćanin?” otkriva da je većina ispitanika duže od 20 godina u vjeri (35), nakon toga između 10 i 19 godina (13), od 5 do 9 godina njih 7, a od 1 do 4 godine njih 3.

- Na pitanje: „Prije koliko vremena ste počeli s čitanjem Biblije?“ 37 osoba odgovorilo je da čita Bibliju više od 20 godina, njih 10 da Bibliju čita između 10 i 19 godina, njih 8 da Bibliju čita između 5 do 9 godina, a samo 3 ispitanika čitaju Bibliju između 1 do 4 godine.

Rezultati:

1. Koji hrvatski biblijski prijevod najviše čitate?

Kršćanska sadašnjost	Suvremeni	Varaždinska	Šarić	Daničić-Karadžić	Neki drugi
35	22	10	8	1	GBV Đaković: 1 NKJV: 1 Više njih: 1

2. Koliko u prosjeku često čitate Bibliju?

Svaki dan	Skoro svaki dan	1-3 puta tjedno	Jednom tjedno	Rijetko	Nema pravila
24	15	9	/	1	9

3. Kada čitate Bibliju, koliko u prosjeku odvajate vremena za čitanje Biblije?

5-10 min	10-20 min:	20-30 min	više od 30 min	nema pravila
8	11	11	13	15

4. Koji način čitanja Biblije najviše preferirate, tj. prakticirate?

Čitanje Biblije po redu: od Postanka do Otkrivenja	Čitanje pojedinih biblijskih knjiga od početka do kraja	Čitanje pojedinih dijelova Biblije: stihova/ redaka, odlomaka, poglavlja	Ništa od navedenog
17	27	11	4

5. S kojom svrhom najčešće čitate Bibliju?

U svrhu osobne pobožnosti/potrebe	Zbog znatiželje	U svrhu proučavanja	U svrhu pripreme za propovijedanje ili poučavanje	Nešto drugo
39	/	18	4	Pobožnost / proučavanje / poučavanje: 1 Duhovna hrana i da se naučeno prenese na druge

6. Kojim se medijima koristite za čitanje Biblije?

Bibliju u tiskanom obliku	Mobitel ili tablet	Računalo	Audio Biblija
49	33	4	6

7. Jeste li u posljednja tri mjeseca više čitali Novi ili Stari zavjet?

Stari zavjet	Novi zavjet	Podjednako	Ne mogu procijeniti
16	16	25	1

8. Kada ste zadnji put pročitali jednu cijelu biblijsku knjigu (Poslanicu, Evanđelje, neku starozavjetnu knjigu)?

U posljednjih tjedan dana	U posljednjih mjesec dana	U posljednjih 6 mjeseci	U posljednjih godinu dana	Nikada:	Ne sjećam se
18	19	10	2	/	9

9. Odaberite jedan čimbenik koji vam najviše otežava da posvetite više vremena čitanju Biblije?

Poslovne obveze	Školske obveze	Obiteljske obveze	Previše vremena provodim na društvenim mrežama	Nešto drugo
19	8	7	5	Problemi s vidom: 2 Lijenost: 3 Manjak discipline: 2 Posao, obiteljske obveze, ali i čitanje vijesti na internetu: 1 Sve od navedenog: 1 Kombinacija poslovnih i obiteljskih obveza: 2 Manjak koncentracije nakon nekog vremena: 1 Čitam upravo onoliko koliko mi je potrebno: 1

10. Koji čimbenici čine svakodnevno čitanje Biblije izazovom?

Tekst Biblije teško je shvatljiv	5
Ne znam gdje početi	2
Nakon što čitam neko vrijeme, gubim zanimanje	4
Uživam čitajući neke odlomke, ali me drugi dijelovi zamaraju	19
Ne razumijem kako primijeniti biblijski tekst u osobnom životu	4
Nema mi tko pomoći u čitanju i razumijevanju Biblije	3
Nemam plan za čitanje Biblije da mi pomogne pročitati malo svaki dan	3
Nešto drugo: • Umor nakon predugačkog dana: 1 • Komplikirano: 1 • Čitajući Bibliju, izazov mi je približiti se što više Gospodu i prebivati u Duhu Svetom: 1 • Tjelesnost: 1 • Rastresen um: 1 • Organizirano odvajanje vremena za to: 1 • Manjak vremena: 1 • Teško mi se disciplinirati i odvojiti vrijeme za to: 1 • Svakodnevne obveze: 1 • Lijenost, distrakcija (mobitel, obveze koje mi se čine hitnijima ili bitnijima): 1 • Čitanje drugih vjerskih knjiga koje su povezane s Biblijom: 1 • Ne da mi se: 1 • Uz dnevno čitanje, pa često i proširim tekst: 1 • Previše obveza: 1 • Ništa od navedenog: 1 • Imam slabu koncentraciju na kraju dana, a ujutro putujem pa se ne stignem pošteno posvetiti čitanju: 1 • Učenje, vršenje i pamćenje pročitano: 1	

11. Koji dio ili dijelovi Biblije su vam najteži za čitanje?

Stari zavjet općenito	11
Levitski zakonik	23
Proročke knjige	5
Psalmi	1
Mudrosna literatura (Job, Propovjednik, Izreke)	/
Novi zavjet općenito	/
Evangelja	/
Poslanice	1
Knjiga Otkrivenja	15
Nešto drugo: • Brojevi: 1 • Neki dijelovi Brojeva: 1 • Svi su bitni: 1 • Bez razlike: 1 • Svi dijelovi uživajući su za čitanje: 1 • Nema mi najtežeg dijela: 2 • Rodoslovlja: 1 • Nemam favorita za to pitanje: 1 • Rodoslovlja na početku 1 Ljetopisa: 1	

12. Što bi vam pomoglo da više čitate Bibliju?

Gotovi plan čitanja Biblije	4
Kvalitetni komentari biblijskih knjiga	14
Kvalitetne internetske stranice koje pomažu u čitanju i pojašnjavaju Bibliju	11
Biti dio male skupine vjernika koja će zajedno čitati i dijeliti reakcije na tekst	18
Više vremena na raspolaganju	28
Biblijsko-teološko obrazovanje (u crkvi ili teološkoj školi)	7
Nešto drugo: • Samodiscipliniranost: 1 • Više discipline: 1 • Više samokontrole i discipline: 1 • Osobna konzistentnost: 1 • Bolji ja: 1 • Posložim si prioritet i vrijeme: 1 • Zajedničko obiteljsko čitanje: 1	

Evaluacija rezultata:

Na pitanje: „**Koji hrvatski biblijski prijevod najviše čitate?**“ očekivano biblijski prijevod koji se najviše čita jest Biblija u izdanju Kršćanske sadašnjosti (35), ali Suvremeni prijevod ima također veliku zastupljenost (22) unatoč tome što nije dugo na našem tržištu.

Na pitanje: „**Koliko u prosjeku često čitate Bibliju?**“ najveći broj ispitanika odgovorio je da Bibliju čita svaki dan (24) ili skoro svaki dan (15).

Što s tiče odgovara na pitanje: „**Kada čitate Bibliju, koliko u prosjeku odvajate vremena za čitanje Biblije?**“ najviše odgovora dobio je odgovor: „Nema pravila“ (15), a svi ostali odgovori su tu negdje. Štoviše, samo 8 ispitanika prosječno čita Bibliju 5 do 10 minuta, a većina ispitanika čita Bibliju između 10 i 20 minuta (11), između 20 i 30 minuta (11) te više od pola sata (13).

U odgovoru na pitanje: „**Koji način čitanja Biblije najviše preferirate, tj. prakticirate?**“ najveći broj ispitanika čita pojedine biblijske knjige od početka do kraja (27), značajan broj čita Bibliju od početka do kraja (17), a manji dio njih čitanja pojedinih dijelova Biblije: stihova/redaka, odlomaka, poglavlja (11).

Dakle, na temelju odgovora na prva četiri pitanja, ispada da članovi crkava u kojima je provedeno istraživanje redovito čitaju Bibliju, da kada čitaju Bibliju, čitaju ju duže vremena te da u velikoj mjeri Bibliju čitaju sustavno (od početka do kraja), a ne selektivno.

Na pitanje: „**S kojom svrhom najčešće čitate Bibliju?**“ najveći broj ispitanika odgovorio je da Bibliju čita u svrhu osobne pobožnosti (39), a nešto manje njih u

svrhu proučavanja (18) ili pripreme za propovijedanje/poučavanje (4). To znači da ispitanici iako Bibliju čitaju pretežno sustavno (prethodni odgovor), to čine pretežno iz osobne pobožnosti, a ne u svrhu proučavanja.

Na pitanje: „**Kojim se medijima koristite za čitanje Biblije?**“ ispitanici su odgovorili da najviše i dalje koriste Bibliju u tiskanom obliku (49), ali gotovo podjednako se koriste i drugi mediji (mobitel: 33; računalo: 4, audio Biblija: 6).

Na pitanje: „**Jeste li u posljednja tri mjeseca više čitali Novi ili Stari zavjet?**“ zanimljivo je da su ispitanici odgovorili podjednako: njih 16 reklo je da je više čitalo Stari zavjet, isti broj više je čitao Novi Zavjet, a njih 25 reklo je da je čitalo podjednako ta dva dijela Biblije.

Odgovor na osmo pitanje: „**Kada ste zadnji put pročitali jednu cijelu biblijsku knjigu (Poslanicu, Evanđelje, neku starozavjetnu knjigu)?**“ također je dao dobre rezultate jer je većina ispitanika pročitala cijelu biblijsku knjigu u posljednjih tjedan dana (18) ili mjesec dana (19). Njih 12 pročitalo je cijelu biblijsku knjigu u posljednjih 6 mjeseci ili godinu dana. Ovi odgovori konzistentni su s odgovorima na 2., 3. i 4. pitanje.

Kada se radi o jednom čimbeniku koji ispitanicima najviše otežava da posvete više vremena čitanju Biblije, većina navodi poslovne (19), školske (8) ili obiteljske (7) obveze. Petoro ispitanika navelo je društvene mreže, a pod „nešto drugo“ neki navode razne obveze (3), probleme s vidom (2) te lijenost ili manjak discipline (5). Dakle, ispada da su za većinu ispitanika vanjski čimbenici ti koji ih sprječavaju da više vremena posvete čitanju Biblije.

Na pitanje: „**Koji čimbenici čine svakodnevno čitanje Biblije izazovom?**“ najveći dio ispitanika navodi to što uživaju čitati neke odlomke, ali ih drugi dijelovi Biblije zamaraju (19). Slično ovome, 4 ispitanika navela su da nakon nekog vremena gube zanimanje za čitanje Biblije, bitan čimbenik je i nerazumijevanje Biblije, bilo da s radi o tome da je tekst Biblije teško shvatljiv (4), nerazumijevanju kako primijeniti biblijski tekst u osobnom životu (4) ili da ispitanicima nema tko pomoći u čitanju i razumijevanju Biblije (3).

U odgovoru na pitanje: „**Koji dio ili dijelovi Biblije su vam najteži za čitanje?**“ očekivano uvjerljivo najviše glasova dobila je knjiga Levitski zakonik (23) te Knjiga Otkrivenja (15). Također očekivano, ispitanicima je Stari zavjet teži dio za čitanje (11), a tome možemo pridodati da su pod „Nešto drugo“ ispitanici mahom navodili neke dijelove Staroga zavjeta (4).

Na pitanje: „**Što bi vam pomoglo da više čitate Bibliju?**“ najviše ispitanika navodi više vremena na raspolaganju (28), nakon toga potrebu da budu dio male skupine koja zajedno čita i proučava tekst (18). Neki pomoć vide u dobrim komentarima biblijskih knjiga (14), kvalitetnim internetskim stranicama koje bi im pomogle u

čitanju i pojašnjavaju Biblije (11). 7 ispitanika smatra da bi im u tome pomoglo biblijsko-teološko obrazovanje, a njih 4 navodi gotovi plan čitanja Biblije.

Zaključak

Profil 58 ispitanika pokazao je da su ovu anketu ispunili ljudi koji su većinom iznad 40 godina (njih 35), većinom se radi o visokoobrazovanim ljudima (VŠS ili VSS: 31), i to pojedincima koji su kršćani već duže vremena: duže od 20 godina njih 35, a između 10 i 19 godina njih 13. Sukladno tome, ovdje se radi o ljudima koji već duže vremena čitaju Bibliju: 37 više od 20 godina, a njih 10 između 10 i 19 godina.

Ove brojke mogu ukazivati na vjerničku starost crkava u kojima je provedeno istraživanje, tj. da u crkvama ima manji broj ljudi koji su se nedavno obratili i počeli slijediti Krista (možebitan nedostatak evangelizacije). Upravo ovakav profil ljudi moguće pojašnjava odgovore na pitanja koja se tiču toga koliko prosječno vremena vjernici čitaju Bibliju, da većina ispitanika prakticira neki oblik sustavnog čitanja Biblije (od – do) te da se podjednako čita i Stari i Novi zavjet. Da je ispitivanje bilo ograničeno samo na ljude koji su obraćeni od 1 do 5 godina, pitanje je koliko bi rezultati bili slični, a koliko različiti. Ono što se ističe jest to da vjernici mahom čitaju Bibliju u svrhu osobne pobožnosti, a ne u svrhu proučavanja. Taj je podatak zabrinjavajuć jer da bi vjernici bili biblijski pismeni, osobna pobožnost mora voditi vjernike k *proučavanju*, a ne samo *čitanju* Biblije.

Tempo života (obveze raznih vrsta) pokazuje se kao najveća prepreka za čitanje Biblije, a znakovito je da je dosada nekih dijelova Biblije nešto što vjernicima predstavlja izazov u čitanju Biblije. Prema rezultatima, ti se dosadni dijelovi mahom nalaze u Starome zavjetu, što ukazuje na potrebu da se vjernicima pomogne otkriti ljepota i zanimljivost Staroga zavjeta. Na kraju krajeva, prva Crkva nije imala druge Biblije osim Staroga zavjeta budući da je ono što danas poznajemo kao Novi zavjet tek bilo u nastajanju.

Kao rješenje da vjernici više čitaju Bibliju najviše ispitanika navodi da želi imati više vremena na raspolaganju. I dok se to u nekim slučajevima može ostvariti boljom organizacijom vremena ili preslagivanjem prioriteta, druga predložena rješenja poput organiziranja manjih grupa ili omogućavanja dobre literature (knjiga ili dobrih web stranica) mahom je u domeni crkava i teoloških škola: one su te koje trebaju to omogućiti i organizirati. Očekivano, biblijsko-teološko obrazovanje nije previše aktualno što i nije iznenađenje budući da teologiju ne bije dobar glas, ali je s druge strane iznenađenje ako uzmemo u obzir da su ovu anketu ispunili mahom visokoobrazovani ljudi u zrelim godinama.

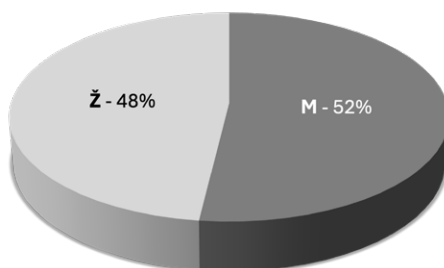
B. UPITNIK POZNAVANJE BIBLIJE

Opis provedenog istraživanja i ostvareni rezultati:

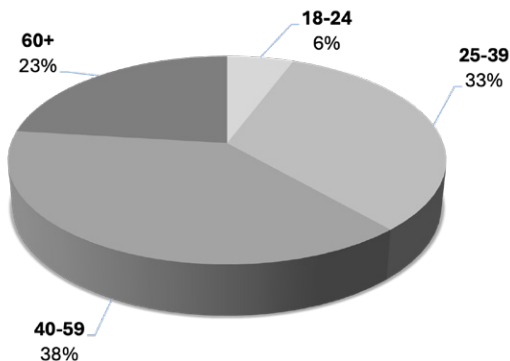
- Istraživanje je provedeno u razdoblju od 20. ožujka do 10. svibnja 2023.
- Što se tiče upitnika *Poznavanje Biblije*, u četiri zagrebačke evanđeoske crkve, upitnike su ispunile 52 osobe. Ukoliko na neko pitanje ima veći broj odgovora od 52, to je zato što su neka pitanja ili nudila mogućnost više odgovora ili su ispitanici zaokruživali više odgovora na isto pitanje.
- Dio ispitanika upitnik je ispunjavao *online*, a dio pisanim putem.
- Poradi anonimnosti lokalnih crkava, navedene četiri crkve koje su sudjelovale u istraživanju imenovat ćemo kao Crkva 1, Crkva 2, Crkva 3 i Crkva 4. Točni nazivi poznati su istraživačkom timu i pastorima navedenih crkava.

Što se tiče općeg dijela, rezultati su sljedeći:

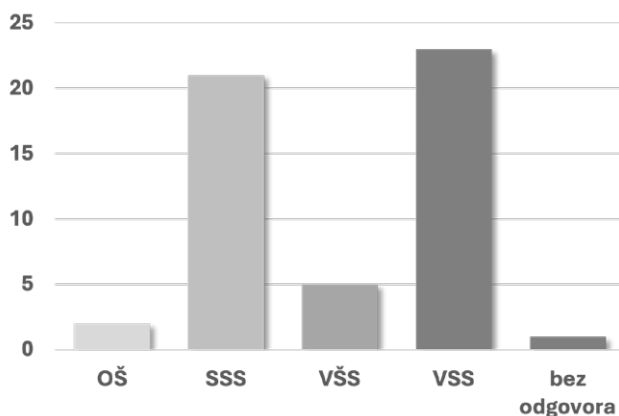
- **Spol:** od 52 osoba, njih 27 su muškarci, a 25 su žene.

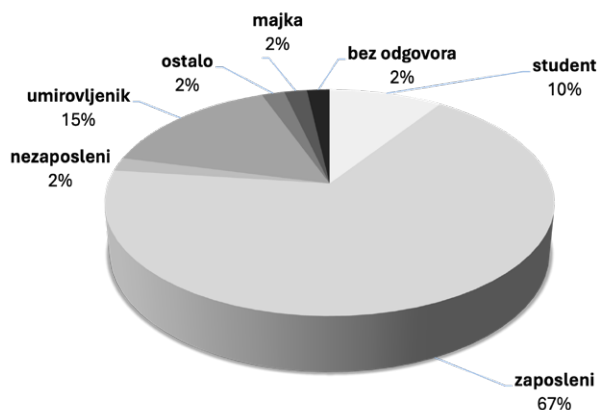
- **Dob ispitanika:** od 18 do 24 - 3 osobe; od 25 do 39 - 17 osoba; od 40 do 59 - 20 osoba; preko 60 godina - 12 osoba.

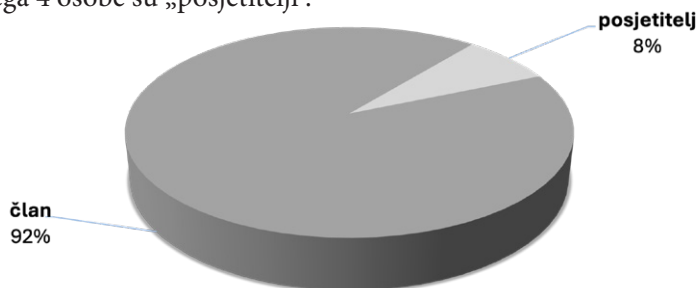
- **Razina obrazovanja:** OŠ – 2 osobe; SSS – 21 osoba; VŠS – 5 osoba; VSS – 23 osobe. Jedna osoba nije odgovorila na ovo pitanje.

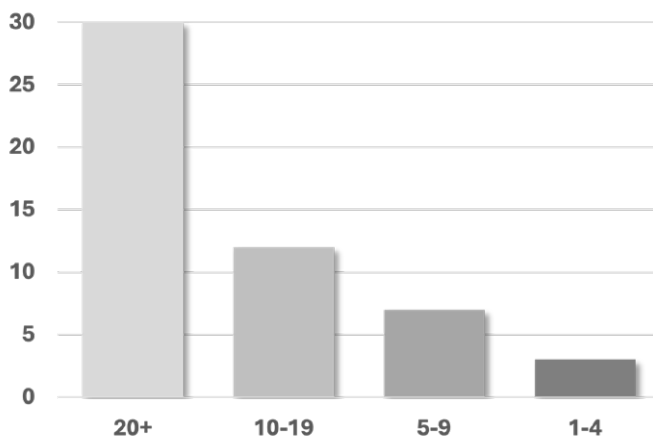
- **Status:** student - 5 osoba; zaposleni - 35 osoba; nezaposleni - 1; umirovljenik - 8 osoba; majka - 1 osoba, ostalo - 1 osoba. Jedna se osoba pod svojim statusom izjasnila kao majka, a jedna osoba nije odgovorila na to pitanje.

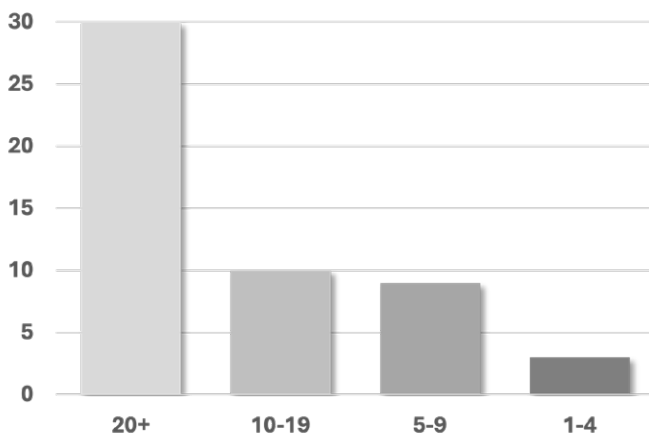
- Od 52 osobe, njih 48 jesu „članovi” jedne od 4 spomenutih lokalnih crkava, a svega 4 osobe su „posjetitelji”.

- Pitanje: „Prije koliko vremena ste postali kršćanin?“ otkriva da je većina ispitanika duže od 20 godina u vjeri (30), nakon toga između 10 i 19 godina (12), od 5 do 9 godina njih 7, a od 1 do 4 godine njih 3.

- Na pitanje: „Prije koliko ste vremena počeli s čitanjem Biblije?“ 30 osoba odgovorilo je da čita Bibliju više od 20 godina, njih 10 da Bibliju čita između 10 i 19 godina, njih 9 da Bibliju čita između 5 do 9 godina, a samo 3 ispitanika čitaju Bibliju između 1 do 4 godine.

Rezultati:**1. Zaokruži ispravan redoslijed prvih pet knjiga u Bibliji:**

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
18 / 82 %	12 / 67 %	6 / 100 %	3 / 50 %

2. Pod čijim je vodstvom Bog uveo Izraelce u Obećanu zemlju?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
13 / 59 %	17 / 94 %	5 / 83 %	6 / 100 %

3. Kako se zove narod koji potječe od Jakovljeva brata Ezava, a čiji je potomak Herod Veliki?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
16 / 73 %	15 / 83 %	4 / 67 %	5 / 83 %

4. Što je glavna radnja Knjige Izlaska?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
12 / 55 %	13 / 72 %	4 / 67 %	6 / 100 %

5. Koje biblijske knjige sadrže zapis Deset zapovijedi?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
13 / 59 %	12 / 67 %	3 / 50 %	4 / 67 %

6. Kako se zove prvi izraelski kralj?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
19 / 86 %	14 / 78 %	5 / 83 %	6 / 100 %

7. Kojim se blagdanom slavi izlazak Izraelaca iz egipatskog ropstva?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
22 / 100 %	16 / 89 %	6 / 100 %	5 / 83 %

8. U kojoj se proročkoj knjizi izričito spominje pojam „novi savez“?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
7 / 32 %	10 / 56 %	1 / 17 %	4 / 67 %

9. Kako se zove posljednja knjiga u kršćanskom kanonu Staroga zavjeta?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
14 / 64 %	17 / 94 %	3 / 50 %	4 / 83 %

10. Navedite nazive dviju biblijskih knjiga koje opisuju život Izraelaca nakon povratka iz zatočeništva.

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
9 / 41 %	13 / 72 %	5 / 83 %	4 / 67 %

11. S kojom knjigom započinje Novi zavjet?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
19 / 86 %	17 / 94 %	6 / 100 %	5 / 83 %

12. Navedite nazive evanđelja u Bibliji.

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
21 / 96 %	18 / 100 %	6 / 100 %	6 / 100 %

13. Prema prvom retku Evanđelja po Mateju, čiji je Isus potomak?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
6 / 27%	11 / 61%	1 / 17%	3 / 50%

14. Isus za sebe, između ostalog, kaže da je on Sin Čovječji. Iz koje starozavjetne biblijske knjige dolazi taj pojam?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
5 / 23 %	12 / 67 %	1 / 17 %	3 / 50 %

15. Kako glasi tzv. „zlatno pravilo“ u Novome zavjetu?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
10 / 46 %	12 / 67 %	3 / 50 %	4 / 68 %

16. Kako glasi Veliki nalog koji Isus daje svojim učenicima na kraju Evanđelja po Mateju?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
17 / 77 %	14 / 78 %	5 / 83 %	5 / 83 %

17. Iz koje starozavjetne knjige dolazi navod koji Isus izriče na križu („Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio“)?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
15 / 68 %	14 / 78 %	4 / 67 %	6 / 100 %

18. U kojoj poslanici Pavao najviše govori o darovima Duha?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
13 / 59 %	17 / 94 %	4 / 67 %	3 / 50 %

19. U kojoj se novozavjetnoj knjizi prvi put javlja pojam „kršćanin“?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
17 / 77 %	16 / 89 %	5 / 83 %	6 / 100 %

20. Petar u 1 Petrovoj 2 piše da su vjernici u Isusa Krista „izabrani rod“, „sveti puk“, „kraljevsko svećenstvo“ itd. U kontekstu kojeg se saveza ta ideja javlja prvi put?

Broj točnih odgovora i postotak			
Crkva 1	Crkva 2	Crkva 3	Crkva 4
3 / 14 %	4 / 22 %	1 / 17 %	4 / 67 %

Evaluacija rezultata:

Profil 52 ispitanika pokazao je da su ovu anketu ispunili ljudi koji su većinom iznad 40 godina (njih 32), većinom se radi o visokoobrazovanim ljudima (VŠS ili VSS - 28), i to su pojedinci koji su kršćani već duže vremena: 30 osoba duže od 20 godina, a 12 osoba između 10 i 19 godina. Sukladno tome, ovdje se radi o ljudima koji već duže vremena čitaju Bibliju: 30 osoba više od 20 godina, a 10 osoba između 10 i 19 godina.

Što se tiče poznavanja Staroga zavjeta, ne postoji ni jedno pitanje, a da članovi barem jedne crkve nisu na njega odgovorili s barem 50 ili više % točnosti:

- najveći postotak točnih odgovora bio je na pitanju br. 7 i 6. Na pitanju br. 7 najslabiji postotak točnih odgovora iznosi 83 %, a na pitanje br. 6, 78 % točnih odgovora.
- Na šest pitanja (1., 2., 3., 4., 5. i 9.) najslabiji postotak točnih odgovora je ili 50 % ili je veći od 50 %.

Samo su dva pitanja (8. i 10.) u nekim crkvama dobila manje od 50 % točnih odgovora.

- Osmo pitanje u kojem se tražio naziv starozavjetne knjige u kojoj se izriječkom nalazi pojam „novi savez“ u dvije crkve dobio je mali postotak točnih odgovora (17 % i 32 %),
- U jednoj crkvi na deseto pitanje točno je odgovorilo njih 41 %.

Što se tiče poznavanja Novoga zavjeta, također ne postoji ni jedno pitanje, a da članovi barem jedne crkve nisu na njega odgovorili s barem 50 ili više % točnosti:

- najveći postotak točnih odgovora bio je na pitanju br. 12, 11 i 16. Na pitanju br. 12 najslabiji postotak točnih odgovora iznosi 96 %, na pitanje br. 11, 83 % točnih odgovora, a na pitanja 16 i 19 najslabiji postotak točnih odgovora iznosi 77 %.

- Na šest pitanja (11, 12, 16, 17, 18, 19) najslabiji postotak točnih odgovora je ili 50 % ili je veći od 50 % što je istovjetno broju pitanja koja su vezana uz Stari zavjet.

Za razliku od Starog zavjeta gdje su samo dva pitanja u nekim crkvama dobila manje od 50 % točnih odgovora, što se tiče Novoga zavjeta, ovdje imamo 4 pitanja koja su u nekim crkvama dobila manje od 50 % točnih odgovora.

- Uvjerljivo najslabiji postotak odgovora jest na 20. pitanje gdje u dvije crkve postotak točnih odgovora iznosi nešto ispod 20 %, a u trećoj crkvi 22 %.
- Nešto veći postotak točnih odgovora ponuđen je na 13. i 14. pitanje, ali i tu na svako pitanje u dvije crkve postotak točnih odgovora je ispod 30 % i ispod 20 %.
- Na 15. pitanje samo je u jednoj crkvi dobilo ispod 50% točnih odgovora, a u ostale 3 crkve postotak je 50% ili više.

Zaključak

Mjeriti poznavanje Biblije (što nije isto što i razumijevanje/tumačenje Biblije) nezahvalno je jer rezultati značajno ovise o težini pitanja. Primjerice, da su pitanja bila o tome kako se zove nečiji sin ili otac, koliko je godina kralj David kraljevaio u Hebronu ili kako se zove grad iz kojeg dolazi Samarijanka iz Ivana 4, zasigurno bi postotak točnih odgovora bio značajno slabiji.

U skladu s razinom postavljenih pitanja, možemo reći da je situacija zadovoljavajuća. Kao što je već istaknuto, nema ni jednog pitanja, a da barem ljudi u jednoj crkvi nisu dali 50 ili više % točnih odgovora.

Očekivano, najmanji postotak točnih odgovora bio je na pitanjima koja su tražila neki detalj (primjerice, 8. i 13. pitanje), a znakovito je da su dva pitanja (14. i 20.) u kojima se na temelju Novoga zavjeta tražilo poznavanje Staroga zavjeta imala loše rezultate.

Iznenaduje postotak točnih odgovora na 9. pitanje: „Kako se zove posljednja knjiga u kršćanskom kanonu Staroga zavjeta?“ gdje je dobar broj odgovora otišao na Knjigu Otkrivenja. Vjerojatno je razlog pogrešnih odgovora u činjenici što ispitanici nisu pažljivo čitali pitanje. S obzirom na ranije spomenuti profil ispitanika, teško je vjerovati da ispitanici smatraju kako Stari zavjet završava Otkrivenjem.

Zagreb, rujan 2023.